

Konference „20 Years of Czech Democracy“

Brno, 14. září 2009

V pondělí 14. 9. 2009 proběhla v prostorách Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity mezinárodní konference s názvem „20 Years of Czech Democracy“. Pořadatelé této v angličtině probíhající konference byly kromě Institutu pro srovnávací politologický výzkum Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity a Konrad Adenauer Stiftung, konferenčním jazykem byla angličtina. Přestože se konference konala před začátkem semestru, účast několika předních evropských politologů a panelisty z USA a odborné veřejnosti dobře známých výzkumníků z ČR přilákala několik desítek diváků z řad českých politologů i studentů (nejen) politologie. Maximální počet účastníků konference tak byl naplněn ještě před termínem, do něhož bylo možné se na konferenci registrovat.

Z hlediska mezinárodní účasti nejsilnějším panelem byl hned první, politickým stranám v ČR věnovaný dopolední panel „Political Parties as Key Actors of the Czech Politics“, kterému předsedal stejně jako v případě ostatních panelů zástupce pořádající instituce – v tomto případě Vít Hloušek. První příspěvek konference, zaměřený na pozici pravicových stran v českém politickém systému, přednesl Sean Hanley z londýnské School of Slavonic and Eastern European Studies, politolog, který se tímto tématem dlouhodobě zabývá a vydal i podobně zaměřenou monografii. Následoval příspěvek Miroslava Mareše z Institutu pro komparativní politologický výzkum, který divákům přiblížil vývoj českých levicových a středolevicových stran, včetně jejich možné typologizace. Petr Kopecký z univerzity v Leidenu diváků seznámil s originálním výzkumem,

v němž se se svými kolegy zaměřil na míru stranické „patronáže“ v zemích střední a východní Evropy – Kopeckého prezentace byla pak věnována konkrétně srovnání České republiky a Bulharska. Dalším prezentujícím, který do Brna přijel z Velké Británie, byl Tim Haughton z University of Birmingham, který se, podobně jako Sean Hanley, dlouhodobě věnuje českým politickým stranám. Jeho prezentace se v tomto případě soustředila na kritické body (critical junctures) vývoje českého politického systému s důrazem na celkovou stabilitu stranického systému. Na tuto myšlenku navázal ve své prezentaci i poslední člen prvního panelu a zároveň jediný panelista z USA (Wayne State University) Kevin Deegan-Krause, který rovněž poukázal na „pozoruhodnou stabilitu“ českého systému politických stran, včetně pravidelností ve vzniku (a zániku) menších „pátých“ stran.

V rámci prvního odpoledního panelu „Interest Representation in Czech Politics – Social Movements and Interest Groups“, jemuž předsedal Ondřej Císař, vystoupili čtyři panelisté, kteří se, každý z jiného pohledu, zabývají sociálními hnutími a zájmovými skupinami v České republice. Panel zahájil Steven Saxonberg z Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity zamyšlením nad charakterem, rolí a pozicí sociálních hnutí v České republice. Doktorandka z belgické Universiteit Gent Eline de Ridder představila část svého disertačního projektu o vlivu finanční pomoci Evropské unie na formování občanské společnosti v České republice a na Slovensku. Třetím členem panelu byl jeden z předních evropských výzkumníků zabývajících se odbory a zaměstnavatelskými organizacemi, Martin Myant z University of West Scotland s příspěvkem o českých odborových organizacích a jejich pozici v politickém systému ČR. Panel uzavřela Kateřina Vráblíková, která účastníky konference seznámila s prvními výsledky výzkumného projektu Institutu pro srovnávací politologický

výzkum zaměřeného na sociálních hnutí a jejich organizace v České republice.

Závěrečnému panelu „Elections and Voting Behavior“ předsedal Maximilán Strmiska a své výzkumy v něm prezentovali čtyři panelisté z Prahy a Brna. Tomáš Kostecký ze Sociologického ústavu Akademie věd ČR se ve svém vystoupení zaměřil na prostorovou variabilitu volebních výsledků v českých zemích. Z jiného pohledu se na volby a volební chování zaměřila Anna Matušková, která po krátkém teoretickém úvodu přiblížila účastníkům konference volební strategii a volební kampaň ČSSD. Druhou členkou Sociologického ústavu AV ČR v tomto panelu byla Klára Plecítá prezentující výsledky výzkumu zaměřeného na spojitost mezi volební podporou hlavních českých stran a vybranými socio-ekonomickými charakteristikami voličské základny. Posledním panelistou byl opět zástupce Institutu pro srovnávací politologický výzkum, Jakub Šedo, s příspěvkem věnovaným diskusím o volební reformě a navrhovaným podobám volebního systému do Poslanecké sněmovny ČR.

Po krátké přestávce vystoupil poslední řečník konference, „final speaker“ Geoffrey Pridham z University of Bristol se zamyšlením nad stavem demokratické konsolidace v České republice. Zatímco jednotliví panelisté se zabývali specifickými aspekty české politiky, G. Pridham zhodnotil vývoj českého politického systému za posledních dvacet let v obecné rovině s důrazem na demokratickou konsolidaci po roce 1989. I přesto, že poslední vystoupení konference proběhlo již v podvečerních hodinách, následovala – stejně jako po každém panelu – živá diskuse, do níž se zapojili jak členové předešlých panelů, tak diváci.

Konference „20 Years of Czech Democracy“ byla setkáním (nejen) politologů zajímajících se o českou politiku. Články, z nichž vycházely prezentace jednotlivých panelistů, vyjdou v následujících měsících v odborných českých časopisech, možnost seznámit se s prezentovanými daty, výzkumy a názory tak bude mít i širší odborná veřejnost.

*Aneta Valterová
Institut pro srovnávací politologický výzkum
Masarykovy univerzity*